

KÚRIA

Bfv.I.135/2014/5.szám

A Kúria Budapesten, a 2014. év június hó 17. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

Az adócsalás büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Pécsi Törvényszék 6.B.144/2011/72. számú ítéletét és a Pécsi Ítéltábla Bf.II.34/2013/9. számú végzését **II. rendű terheltre** vonatkozó részében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Pécsi Törvényszék a 2012. november 13-án kihirdetett 6.B.144/2011/72. számú ítéletével - mely a másodfokon eljáró Pécsi Ítéltábla Bf.II.34/2013/9. számú végzésével 2013. június 28-án jogerőre emelkedett - II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett adócsalás büntettségében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) és (3) bekezdés], bűnsegédként elkövetett adócsalás büntettségében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) és (3) bekezdés], 2 rendbeli, bűnsegédként elkövetett adócsalás büntettségében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) és (2) bekezdés], bűnsegédként elkövetett adócsalás vétségében [1978. évi IV. törvény 310. § (1) bekezdés], bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségében [1978. évi IV. törvény 276. §], bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett számvitel rendje megsértésének büntettségében [1978. évi IV. törvény 289. § (1) bekezdés a) és b) pont, (3) bekezdés b) pont].

Ezért halmazati büntetésül két év börtönbüntetésre, két év gazdasági társaság vezető tisztségviselői tisztségtől eltiltásra és százötvenezer forint pénzmellékbüntetésre ítélte, a szabadságvesztés végrehajtását öt évi próbaidőre felfüggesztve; rendelkezése szerint a pénzmellékbüntetést meg nem fizetése esetén ötezer forintként kell fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre átváltoztatni, és amennyiben a főbüntetés végrehajtását elrendelik,

annak végrehajtási fokozata a pénzmellékbüntetés helyébe lépő szabadságvesztésre is irányadó.

Rendelkezett a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről is, ugyanakkor a terheltet az ellene bűnsegédként elkövetett adócsalás büntettének [1978. évi IV. törvény 310. § (1) és (2) bekezdés] vádja alól felmentette, míg a vele szemben a számvitel rendje megsértésének vétsége [1978. évi IV. törvény 289. § (3) bekezdés] miatt indított eljárást megszüntette.

A jogerős határozatok ellen a II. rendű terhelt védője felülvizsgálati indítványt terjesztett elő a Be. 416. § (1) bekezdés a), b) és c) pontjára hivatkozva.

Az indítványozó szerint az elsőfokú bíróság számos esetben helytelen ténybeli következtetésre jutott abból, hogy a II. rendű terhelt bizonyos kérdésekre nem nyilatkozott, illetve érdemi magyarázattal nem szolgált, ezen túl a Be. 291. §-ának megsértésével tette tárgyalás anyagává a terheltnek az adóigazgatási eljárásban tett vallomását, ezzel egyszersmind megsértve a Be. 8. §-ában írt önvádra kötelezés tilalmát is; emellett a közvetlenség elvét is megsértette, amikor ítéletében olyan adóigazgatási iratokra hivatkozott, amelyeket a tárgyaláson nem ismertetett, és így nem tett a bizonyítás anyagává.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelése kapcsán nem tett eleget indoklási kötelezettségének sem, mivel nem adta valós indokát annak, hogy egyes bizonyítékokat miért fogadott el, másokat pedig miért hagyott figyelmen kívül, így alaptalanul vetette el **T1** tanú vallomását azzal az indokkal, hogy az konkrétumokat nem tartalmazott, és egyáltalán nem foglalkozott **T2** tanú vallomásával; iratellenesen állapította meg, hogy a terhelt az általa becsatolt zsebkönyvvvel kapcsolatban nem tett semmilyen nyilatkozatot, holott azt a tanúként tett vallomása tartalmazza, ennek ellenére a tárgyaláson a tanács elnöke erre vonatkozóan semmilyen kérdést nem tett fel.

Megítélése szerint nem nyert kétséget kizáróan bizonyítást a terhelt magatartásának szándékossága sem, csak gondatlanság terhelheti az üres számlatömbök kezelése, illetve a számlák kiállítási dátuma kapcsán, azonban a terheltnek felrótt bűnsegédi bűnrészességnek feltétele a szándékos elkövetés.

Mindezekre figyelemmel arra tett indítványt, hogy a Kúria a II. rendű terheltet mentse fel, avagy helyezze hatályon kívül az elsőfokú bíróság ítéletét és a másodfokú bíróság végzését, a Pécsi Törvényszéket új eljárásra utasítva.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt túlnyomó részben törvényben kizártnak, érdemben pedig alaptalannak találta.

Álláspontja szerint az indítvány valamennyi kérdéskört érintően a tényállás megalapozatlanságát vitatta, iratellenességre és helytelen ténybeli következtetésre hivatkozott a tanúvallomások kiragadott részleteinek újraértékelése útján.

Megítélése szerint az indokolási kötelezettség elmulasztásában megnyilvánuló, valóban felülvizsgálati okot képező eljárási szabályszegés sem valósult meg. A rendkívül széles körben, nagy alapossággal és körültekintéssel lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként az eljáró bíróságok számba vették valamennyi bizonyítékot, azokat önmagukban és összességében, egymással összevetve a logika szabályainak maradéktalan megtartásával és nagy igényességgel értékelték, az indokolási kötelezettségüknek valamennyi tény és jogkérdésben eleget téve, és összhangban áll egymással a rendelkező rész és az indokolás.

Ezért indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályában tartsa fenn (BF.436/2014).

A Kúria a Be. 423. § (4) bekezdése szerint eljárva a megtámadott határozatokat a felülvizsgálati indítványban megjelölt okokra figyelemmel bírálta felül; emellett tekintettel volt ugyanezen törvényhely (5) bekezdése alapján a 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező -, az indítványban nem hivatkozott esetleges egyéb eljárási szabálysértésekre is.

Ennek során megállapította, hogy a Be. 416. § (1) bekezdés a), b) és c) pontjaira alapított felülvizsgálati indítvány részben törvényben kizárt, részben alaptalan.

Felülvizsgálatnak a Be. 416. § (1) bekezdés - indítványozó által felhívott - a) pontja szerint akkor van helye, ha a terhelt bűnösségének megállapítására büntető anyagi jogi szabály megsértésével került sor, míg a b) pont alapján akkor, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése vagy más anyagi jogi szabály megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak.

Az indítványozó azonban olyan anyagi jogi szabályt, amelyet az eljáró bíróságok ténylegesen megsértettek, nem jelölt meg.

A Be. 423. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó; ez a tényállás a felülvizsgálati indítványban nem támadható.

Ebből következően a tényállás megalapozottsága nem vitatható, és a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség az egyes bizonyítékok

újabbli értékelésére, hasonlóképpen a bizonyíték felülmérlegelésére sem; csak az irányadó tényállás alapján van helye a bűnösségre levont következtetés és a minősítés vizsgálatának.

Miután a felülvizsgálati indítvány abban a részében, ami az egyes bizonyítékok értékelésének mikéntjét, azoknak a figyelembe vételét, illetve figyelmen kívül hagyását sérelmezte, a törvényi tilalom ellenére az irányadó tényállást támadta, ezzel a Kúria érdemben nem foglalkozhatott.

Ugyanígy nem foglalkozott érdemben a Kúria az indítványnak azon részével, amely a szándékosság hiányát állította a Be. 416. § (1) bekezdés a) és b) pontjaira hivatkozva, mivel ezt is az eljárt bíróságok bizonyítékokat értékelő tevékenységét kifogásolva, és ezen keresztül a tényállást támadva, tehát a törvény által tiltott módon tette.

A Be. 416. § - védő által hivatkozott - c) pontja szerint felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság határozatának meghozatalára a Be. 373. § (1) bekezdés I. b) és c) pontjában, vagy a II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

A felülvizsgálati eljárásra okot adó eljárási szabálysértések köre a hivatkozott törvényhelyben meghatározottakon túl nem bővíthető; így nem alapoz meg felülvizsgálatot az indítványozó által hivatkozott, a Be. 8. §-ának, valamint a 291. §-ának állítólagos megsértése, ahogy a közvetlenség elvének az általa megállapíthatónak vélt sérelme sem.

Ezért a felülvizsgálati indítvány ezen része is a törvényben kizárt.

A Kúria a teljesség kedvéért emellett rámutat arra is, hogy még - felülvizsgálat alapjául nem szolgáló - relatív eljárási szabálysértés sem valósult meg az adóigazgatási eljárásban beszerzett nyilatkozat felhasználásával.

Az adóigazgatási eljárásban a II. rendű terheltet valóban nem gyanúsítottként hallgatták ki, ugyanakkor a cselekmény idején hatályos, az adózás rendjéről szóló 1990. évi XCI. törvény (Art.) szabályait betartva foglalták jegyzőkönyvbe nyilatkozatát. A Be. 76. §-ának (2) bekezdése szerint pedig a büntetőeljárásban fel lehet használni azokat az okiratokat és tárgyi bizonyítási eszközöket, amelyeket valamely hatóság - jogszabályban meghatározott feladatainak teljesítése során, a hatáskörében eljárva - a büntetőeljárás megindítása előtt készített, illetve szerzett be.

A Pécsi Ítéltábla pedig határozatának indokolásában (2-3. oldal) részletesen és helytállóan fejtette ki, hogy miért nem valósult meg sem az önvádra kötelezés tilalmának, sem a közvetlenség elvének sérelme.

Az indokolási köteleesség megsértése azonban a Be. 373. § (1) bekezdés III. a) pontjára és a 416. § (1) bekezdés c) pontjára figyelemmel felülvizsgálati ok.

Nem állapítható meg ez az eljárási szabálysértés, ha az ügydöntő határozatokból kitűnik az eljárt bíróságoknak a tényállás megállapításával összefüggő tényfeltáró és értékelő tevékenysége és az, hogy az érdemi döntésben kifejeződő - a bűnösséggel, a minősítéssel, a büntetéssel illetve intézkedéssel kapcsolatos - jogi álláspontját mire alapozta. A bizonyítékok értékelése körében levont következtetések helyessége, az értékelés eredménye kívül esik a feltétlen hatályon kívül helyezéssel járó eljárási szabálysértések körén, annak vitatása tartalmilag az ügydöntő határozat megalapozottságának felülvizsgálati eljárásban meg nem engedett támadása (BH 2013.10).

Az ügydöntő határozat indokolásának kötelező tartalmi elemeit a Be. 258. § (3) bekezdése tartalmazza. Ennek keretében - a d) pontra figyelemmel - a bíróságnak a bizonyítékokat számba kell vennie, és értékelni kell; be kell számolnia arról, hogy az egyes bizonyítékok közül melyeket fogadott el, és milyen okból, másokat miért vetett el, az egyes bizonyítékoknak milyen bizonyító erőt tulajdonított, majd a bizonyítékokat egymással is össze kell vetnie, számot adva arról, hogy a tényállást milyen bizonyítékokra alapította. Az elsőfokú bíróság ezen kötelezettségének maradéktalanul eleget tett, ítéletének 5-11. oldalán részletesen értékelte és mérlegelte az egyes bizonyítékokat, ezeket egymással is összevetette.

Az indokolási kötelezettség megsértése akkor valósul meg, ha a megtámadott határozat oly mértékben hiányos, hogy nem állapítható meg belőle, mire alapította a bíróság a döntését, ezáltal ugyanis az érdemi felülbírálat lehetősége hiúsul meg (BK 1. vélemény C. pont).

Mivel a megtámadott határozatokban a büntetőjogi felelősségre levont következtetés a bíróság bizonyítékokat elemző és mérlegelő tevékenysége alapján egyértelműen követhető, alaptalan az indítvány azon hivatkozása, hogy a bíróság egyes bizonyítékok figyelmen kívül hagyásával, illetve nem megfelelő értékelésével megsértette indokolási kötelezettségét.

A Kúria mindezen túl a Be. 373. §-a (1) bekezdésének I. b) és c) pontjában, valamint II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott egyéb eljárási szabálysértést sem észlelt sem az első-, sem a

másodfokú bíróság eljárásában.

Ezért a Be. 426. §-a alapján - a Be. 424. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen eljárva - a Pécsi Törvényszék 6.B.144/2011/72. számú ítéletét és a Pécsi Ítéltábla Bf.II.34/2013/9. számú végzését II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot a Be. 416. §-ának (4) bekezdés b) pontja kizárja. A felülvizsgálati indítvány ismételt benyújtásával kapcsolatos tájékoztatás a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria az indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel mellőzheti.

Budapest, 2014. június 17.

Dr. Mészár Róza s.k. a tanács elnöke, Dr. Vaskuti András s.k. előadó bíró, Dr. Csák Zsolt s.k. bíró

*A kiadmány hitelül:
TóthIné
bíróági tisztviselő*